

Franske Skattelovsforhandlinger.

Af

Einar Cohn.

»Det er for at genoprette den (ved de indirekte Skatter) ødelagte Ligevægt i Skattesystemet, at Størstedelen af Europas Nationer i Løbet af de sidste 30 Aar har omdannet deres direkte Skatter, idet de er gaaet over til i visse Skatter at indføre Progressionens ligevægtbringende Princip, og idet de især har vaaget over, at ingen af disse Skatter selv frembød de Fejl, der uløselig er knyttede til de indirekte Skatter: at ramme Forbruget og Bruttoindtægterne. Frankrig er den eneste af de store Nationer, der ikke har taget Del i denne Udvikling; det er forblevet uden for den Reformbevægelse, som har fundet Sted i de fleste europæiske Lande; dets direkte Skattesystem, der dels stammer fra glemte Teorier, dels fra forladte Traditioner, synes i Dag en forvitret og formløs Organisme, idet det ikke gennemtrænges af nogen klar Ide, saalidt som det tilfredsstillende vore nuværende Behov«. Saaledes talte M. Caillaux, Finansministeren i Clemenceau's Kabinet, da han den 7. Februar 1907 forelagde det sidste Forslag til en Omdannelse af de franske

direkte Skatter. Det er af sine egne, man skal have det.

De glemte Teorier og de forladte Traditioner er den store Revolutions og Fysiokraternes. I hint skæbnesvangre Nattemøde d. 4. August 1789 havde man vedtaget, at »toutes les contributions et charges publiques, de quelque nature qu'elles soient, seront supportées proportionnellement par tous les citoyens et par tous les propriétaires à raison de leur biens et facultés«, og den konstituerende Forsamling vedtog saa i Henhold hertil Loven af 23. November 1790 om Skat paa fast Ejendom. Det var Tanken, at denne Skat skulde være »eneste Skat« og skulde være en almindelig Indkomstskat af al bebygget og ubebygget Grund, opkrævet efter det ny Kataster, man ønskede udarbejdet. »Men da Paabegyndelsen af dette Kataster trak i Langdrag og da selve Katastreringen tog saa lang Tid (1807—50 og endnu længere), førte Nødvendigheden af at skaffe sig Skatteindtægter og Manglen paa et afsluttet Kataster til, at denne Skat kun indenfor selve Kommunerne fordeltes efter det ny Kataster, medens Staten paalagde Departementerne den*) efter

*) Efter de i 1883 indførte Ændringer er Grundskatten delt, saaledes at Skatten paa bebygget og ikke-bebygget Grund opkræves efter forskellige Principer. Skatten paa ikke-bebygget Grund opkræves som Repartitionsskat, d. v. s. at man paa de aarlige Finanslove vedtager hvilken Sum, man ønsker at Skatten skal indbringe, og denne Sum fordeles saa paa Departementerne og paa Arrondissementerne, af disse paa Kommunerne og af disse igen paa Skatteyderne. Efter samme Principer opkræves de to andre store direkte Skatter: Dør- og Vinduesskatten og Person- og Boligskatten. Derimod opkræves den anden Halvdel af Grundskatten (den der rammer bebygget Grund) og den fjerde og sidste store direkte Skat, Patentskatten som Kvotitetsskat, d. v. s. at den Procent, hvormed Skatten skal opkræves, fastsættes paa Forhaand.

det gamle, kun temmelig vilkaarlig ændrede Kataster og dette er endnu Tilfældet* (Schäffle).

Imidlertid indbragte Grundskatten ikke de Summer, man behøvede, og allerede i Jan. 1791 vedtages den næste store Lov, ved hvilken Person- og Boligskatten indføres ogsaa for at ramme de Indtægter, der ikke beskattedes ved Grundskatten. Som Navnet antyder falder den i to Dele, nemlig for det første en personlig Skat, der i den oprindelige Lov beskrives som en »Skat, der skal være fælles for alle Borgere og bestaa i en Sum, der svarer til 3 Arbejdsdages Værdi.« Denne Del af Skatten har nu udviklet sig til at være en Kop- og Familieskat, idet den opkræves med en fast Sats af $1\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ francs af selvstændiglevende Personer og Familieforsørgere. Hvad der ikke kan bringes ind gennem denne Del af Skatten (man erindre, det er en Repartitionsskat) opkræves som Boligskat eller — om man vil — Skat paa Løsøre. Der gælder den samme Skattesats for alle Huslejer, og Fastsættelsen af de enkelte Departementers Kontingent beror paa gamle, kun vilkaarlig forandrede Grundlag og er notorisk utilfredsstillende, idet den belaster de forskellige Departementer forskelligt (Wagner).

Til Gengæld for den Forøgelse i Skattebyrderne, der var paalagt Borgerne ved Person- og Boligskatten, og som Gave til de fysiokratiske Læresætninger, afskaffede den konstituerende Forsamling ved to Love i Febr. og Marts 1791 de indirekte Skatter, samtidig med at det herved fremkomne Hul i Indtægterne fyldtes ved Indførelsen af Patentskatten. Denne er efter væsentlige Forandringer i 1844 og 1880 nu at betragte som en Erhvervsskat; Loven af 1880 siger: Enhver Person,

fransk eller fremmed, som i Frankrig driver Handel, Industri eller enhver Næring, der ikke er særlig fritaget ved nærværende Lov, er underkastet Patentskatten. Saaledes er siden 1850 Læger, Ingeniører, Arkitekter o. s. v. ogsaa underkastede denne Skat. For at undgaa den i Frankrig saa meget frygtede »Indtrængen i de private Forhold« opkræves Skatten paa den Maade, at samtlige Erhverv er klassificerede efter deres Natur, Detailhandlere er i 5te Klasse, Apotekere i 3die o. s. v. For hver af disse Klasser gælder saa en særlig Skatte-tarif, i hvilken de Satser, der kommer til Anvendelse, afhænger af det paagældende Forretnings- (Boligs-) lokales Lejeværdi, Stedets Størrelse for de Erhverv, der menes afhængige af Befolkningensmængden i den nærmeste Omegn, Arbejderantallet og Hestekraften i Fabrikerne etc.

Konventet bevarede Grundskatten og Person- og Boligskatten, men ophævede Patentskatten, idet det paabødes, at der ved Ansættelserne til Person- og Boligskat skulde tages Hensyn til de af Haandværk, Industri etc. flydende Indtægter, der tidligere var faldet ind under Patentskatten (Marts 1793).

Under Direktoret fik saa Systemet endelig den Form, det i store Linjer har den Dag i Dag; Patent-skatten var genindført i 1797. I 1798 (3 frimaire an VII) vedtoges den Lov om Fordelingen af, Ansættelse til og Opkrævning af Grundskatten, der endnu er i Kraft, og Dagen efter vedtoges Loven om Dør- og Vinduesskatten. Det hedder i sidstnævnte Lovs Art. 2: »Dør- og Vinduesskatten hviler paa de Døre og Vinduer, der fra Boliger og Fabriker vender ud til Gader, Gaarde og Haver paa hele Republikens Landomraade«. Ogsaa

Dør- og Vinduesskatten opkræves efter en Klassificering; denne Klassificering hviler paa de forskellige Kommuners Folketal. Indenfor hver Klasse gælder saa en Skattetarif, der er gradueret efter Antallet af Husenes Døre og Vinduer, saaledes at jo større Kommunen er, hvori et Hus ligger, og jo flere Aabninger Huset har, des højere bliver den det paahvilende Dør- og Vinduesskat.

Til disse fire gamle direkte Skatter kommer saa den i 1872 indførte Skat paa Værdipapirer, endvidere Registreringsskatten og Stempelskatten.

Saaledes ser altsaa i store Træk det Skattesystem ud, hvis Omformning nu i lange Aar har staaet paa Dagsordenen, og for en umiddelbar Betragtning gør Systemet jo heller ikke hverken noget tidssvarende eller noget gennemsigtigt Indtryk. Naar det alligevel ikke hidtil trods mer eller mindre velmente Forsøg*) er lykkedes at komme bort fra det, skyldes det — foruden forskellige andre og vægtige Grunde, vi senere skal komme til — sikkert ogsaa den nære Forbindelse, for ikke at sige Forvikling, der er imellem Statens og Kommunernes Finanser. Det er nemlig saadan, at Lovgivningsmagten hvert Aar fastsætter de saakaldte Tillægs-Centimer, d. v. s., at der ved de aarlige Finanslove paa hver franc af Skatternes Hovedbeløb paalægges et vist Antal Centimer, der tilfalder Staten, samtidig med at der for Departementernes og Kom-

*) Jfr. med Hensyn til disse Forsøg Adolph Jensen: »Det franske Indkomstskatteforslag«, Nationaløkonomisk Tidsskrift, 1907, S. 282 ff., hvor der endvidere er gjort udførlig Rede for det Caillaux'ske Skattelov-Forslags Bestemmelser. Jeg har derfor her for Sammenhængens Skyld kun meddelt Lovforslagets Indhold ganske skematisk.

munernes Vedkommende fastsættes en Maksimumsgrænse for det Antal Tillægs-Centimer, disse er berettigede til at kræve paalagt Statsskatterne til Dækning af de kommunale Udgifter. Disse departementale og kommunale Tillægs-Centimer indkræves saa sammen med Statsskatterne af Skatteopkræverne og udbetales Kommunerne gennem Statskassen. Man har derfor fra Kommunernes Side fremhævet, at selv om Eksperimentet med en Indkomstskat i Stedet for de fire nuværende direkte Skatter skulde slaa fejl for Staten, saa var Ulykken endda mindre stor for den end for Kommunerne, der har en saa langt større Del af deres Indtægter gennem disse Skatter end Staten, og man har ønsket, at Finansreformen skulde begynde med at reformere Kommunernes Finanssystem og gøre dem finansielt autonome, medens det Caillaux'ske Forslag »henviser Ordningen af Departementernes og Kommunernes Skattesystem til en særlig Lov. Denne Reform indeholder i Virkeligheden overordentlig udviklede Problemer, som, under Hensyn til de Interesser, der sættes paa Spil, fortjener at undersøges og overvejes særskilt. Selv om vi derfor i Dag udskyder Løsningen af disse Spørgsmaal, er det vor faste Vilje at fuldføre den saa hurtigt som muligt, og vi vil derfor uophørligt gaa i Gang med de nødvendige Undersøgelser og Forarbejder«. (Motiverne til Lovforslaget). Imidlertid foreligger der intet om, at denne Erklæring virkede beroligende, hvilket jo ogsaa vilde være et urimeligt Forlangende, naar man husker paa, hvor mange Gange man forgæves har forsøgt at reformere Statens direkte Skattesystem.

Prøver man ganske kort at undersøge de Mangler, der hæfter ved det nuværende System, vil man først og fremmest støde paa dets overordentlige Indviklethed. Saaledes gør f. Eks. Dør- og Vinduesskatten Tjeneste dels som Grundskat, dels som Boligskat. Naar den nemlig rammer et Hus, der er beboet af Husets Ejer, virker den som Tillæg til Grundskatten af bebygget Grund; rammer den et Hus, der er udlejet, virker den som Grundskat, hvis Ejeren betaler den, som Boligskat hvis den væltes over paa Lejeren. Men særlig er det Tillægs Centimerne, der foraarsager en rent eventyrlig Forvirring.

Som ovenfor antydet er nemlig det i Henhold til Klassificering og Tarifiering fastsatte Hoved-Skattebeløb ikke altid det Beløb, der tilkommer Staten, medens paa den anden Side Centimerne ikke altid repræsenterer det Skattebeløb, der tilkommer Departementer og Kommuner. Paa den ene Side er der Centimer, der tilkommer Staten, paa den anden Side faar Kommunerne f. Eks. 8 % af Patentskattens Hovedsum. Endvidere rammer Centimerne ikke de fire direkte Skatter ens. De 25 ordinære departementale Centimer og de 5 kommunale rammer kun Grundskatten og Boligskatten. Samtidig lægger Staten 16 Centimer paa Dør- og Vinduesskatten, 35 paa Patentskatten og 17 paa Boligskatten. Dog medregnes disse Centimer ikke ved Fastsættelsen af det Beløb, der skal betales i Bøde for ikke rettidig erlagte Skatter, idet Straffe-Centimerne beregnes paa Grundlag af det til Staten forfaldne Skattebeløb med Fradrag af Stats-Tillægs-Centimerne o. s. v.

Naar man endvidere nævner de ovenfor omtalte

forældede Skattegrundlag for Grundskatten og Boligskatten, som f. Eks. fører til, at for to forskellige Kommuner kan Skattesatsen for Grundskatten variere fra 19⁰/₀ til 0,19⁰/₀, eller naar man gør opmærksom paa, at Patentskattens Klassificering ikke er indrettet paa at ramme nyopdukkende Erhverv og at Kommunerne højlydt klager over, at Staten ikke rettidig udbetaler de dem tilkommende Tillægs-Centimer og derved bringer hele deres finansielle Tilværelse til at gaa i Staa, naar man tager alt dette i Betragtning, vil man næppe være tilbøjelig til at beskylde M. Caillaux for Overdrivelse eller for utidsmæssige Lyster til Besermachen, naar han siger: Saaledes som det foreligger, vort nuværende System for de direkte Skatter, er det skabt af Tilfældigheder og bragt til Verden i Stumper og Stykker uden at være ordnet fra noget samlende Synspunkt. Det er meget forviklet, meget forvansket og meget forvitret i flere af sine væsentligste Dele, det er paa visse Punkter udbedret ufuldstændigt, og det kræver i Følge alles Mening en fuldstændig Omdannelse.

I det Øjeblik, Lovforslaget forelagdes, indbragte de eksisterende direkte Skatter ialt 690 Mill. francs, saaledes fordelte:

	Million francs
Grundskatten paa bebygget Grund.....	91
— — ubebygget Grund.....	105
Person- og Boligskatten	101
Dør- og Vinduesskatten	66
Patentskatten	138
Værdipapirskatten	80
Stempelskatten	109

Ialt...	690

Hele dette System ønsker Lovforslaget nu ophævet og en Indkomstskat indført. Den samlede Indkomst, man mente at kunne regne med, udgjorde $22\frac{1}{2}$ Milliard francs. Dette Beløbs Fordeling paa de forskellige Indtægtsklasser saavel som Antallet af Indtægter i hver Klasse fremgaar af nedenstaaende Tabel:

Indtægternes Størrelse:	Antal	Indtægternes
	Indtægter	Beløb
		Mill. francs
2500 fr. og derunder....	9509800	12342
2501— 3000 fr.....	563000	1597
3001— 5000 -	446000	1735
5001— 10000 -	294000	2109
10001— 20000 -	123000	1798
20001— 50000 -	51000	1673
50001—100000 -	9800	674
100001 og derover.....	3400	572
	11000000	22500

Saadan ser altsaa Skattegrundlaget ud, og det er nu Lovforslagets Hensigt at ramme dette ad to Veje.

Dels gennem en Personalskat, der i det hele og store efterligner den engelske Income-tax, altsaa beskatter Kilderne. I den Anledning foretager Lovforslaget en Klassificering af Indkomsterne efter deres Oprindelse, saaledes:

1. Indkomst af bebygget Grund.
2. Indkomst af ubebygget Grund.
3. Indkomst af Værdipapirer.
4. Indkomst af Handel og Industri.
5. Indkomst af Agerbrug.
6. Indkomst af offentlige og private Lønninger, Arbejds løn, Pensioner og Livrenter.
7. Indkomst af liberale Erhverv og alle ikke ovenfor anførte Erhverv.

For disse 7 Kategorier gælder der saa følgende Skattesatser: Klasse 1—3 beskattes med 4⁰/₀ af Indkomsten, Klasse 4—5 med 3¹/₂⁰/₀ og Klasse 6—7 med 3⁰/₀.

Undtagne fra at betale Skat er i 1ste Klasse Statens og Kommunernes Bygninger, almennyttige Bygninger, samt Bygninger der ingen Indtægt giver. Skattegrundlaget er Husets reelle eller fiktive Lejeværdi. — I 2den Klasse gælder der for smaa Jordbrugere, der selv driver deres Ejendom og ikke har andre Indtægtskilder end denne, følgende Afdrag for Indkomster paa under 500 fr.: tre Femtedele for Indtægter paa under 300 fr., to for Indtægter paa 3—400 fr. og en Femtedel for Indtægter paa 4—500 fr. Skattegrundlaget er ogsaa her Ejendommens Lejeværdi, hvilken Værdi i hver Kommune fastsættes af Kontroløren for de direkte Skatter, bistaaet af en Kommission, der bestaar af Skatteopkræveren, Mairen og fem Grundejere. Grundejerne udpeges af Præfekten, der udtager dem af en Liste paa ti Navne, foreslaaet af Kommunalraadet. Skatteyderne er forpligtede til at give denne Kommission de fornødne Oplysninger. — I 3die Klasse er Sparekasserenter fritagne for Skat, og der er gjort Skridt til at forhindre Dobbeltbeskatning ved Kreditforeninger m. m. Men franske Statsobligationer er ikke undtagne. Beskatning af disse er et gammelt og dybtgaaende Stridsspørgsmaal*). Argumenterne, der af Obligationsejerne er bragt i Marken, er lige saa højtidelige som værdiløse. Her er et af dem: »Den tredje

*) Jfr. Adolph Jensen, l. c. S. 295.

Republik kan ikke søndertræde det Tilsagn, der gaves under den første Revolution«, og som fik sit Udtryk i Loven af 9 vendémiaire an VI, hvori det erklæredes, at den konsoliderede Statsgæld skulde være fritagen for al nutidig og fremtidig Afkortning. Herimod har man — og sikkert med Rette — gjort opmærksom paa, at denne Passus i Loven intet havde at gøre med en mulig Beskatning, men tog Sigte paa den ubehagelige Vane, l'ancième régime's Finansministre havde i Tiden fra 1522 til 1789: den nemlig, engang imellem at reducere Statsgælden eller ophæve Renteudbetalingen. — Ved Indkomst i 4de Klasse forstaaes Nettoindkomst, og Skatteansættelsen foregaar efter noget nær de samme Principer som i 2den Klasse. — Indkomsten af Agerbrug (5te Klasse) beregnes som værende lig med Indkomsten i 2den Klasse. De første 1250 fr. er skattefri. — Med Hensyn til Indkomsterne i 6te Klasse gælder der følgende Afdragsregler: Pensioner og Livrenter beskattes ikke paa de første 1250 fr. Afdragene paa de andre til denne Klasse hørende Indtægter stiger med Kommunernes Størrelse fra 1250 fr. for Kommuner paa 3000 Indbyggere og derunder til 2500 fr., hvis Skatteyderen bor i Paris. Man har altsaa ad denne Vej søgt at formindske det uretfærdige i at samme Løn udbetales til Folk, hvis Eksistensminimum ikke er det samme. — Ganske tilsvarende Fra- drag gælder for Skatteyderne i Klasse 7 (liberale Erhverv m. m.).

Som Supplement til denne personlige Erhvervsskat indeholder Lovforslaget en Indkomstskat, hvis Forbillede er den preussiske Einkommensteuer, og som

skal ramme alle Indtægter paa 5000 fr. og derover. Skattesatsen stiger over 33 Trin fra 10 fr. paa Indtægter fra 5000—5500 fr. til 3500 fr. paa Indtægter fra 90000—100000 fr.; først over 100000 fr. er Satsen en Procentsats (4%). For alle de lavere liggende Indtægter er den altsaa et fast Beløb indenfor hver Indtægtsklasses Grænser. Iøvrigt svarer de 10 fr. til 0,19% af Klassens Gennemsnitsindtægt, de 3500 fr. til 3,74%.

Med Hensyn til Ansættelsen til denne Skat siger Motiverne til Lovforslaget: »Vi har især bestræbt os for at undgaa at skulle tage vor Tilflugt til en almindelig Erklæring om Indtægtens Størrelse, hvilken Erklæring den franske Skatteyder altid vil vise nogen Uvilje mod at aflægge«. Lovforslaget vil derfor bringe følgende Fremgangsmaade i Anvendelse: Kontrolløren for de direkte Skatter udarbejder en Liste for hver Kommune, indeholdende de Personer, der antages at falde ind under Skatten. For saa vidt de ikke underskriver en Erklæring om, at deres Indtægter er under det skattefrie Minimum, afgiver de for de Indtægter, der ikke stammer fra Værdipapirer, en Fortegnelse over de Kommuner, i hvilken de paagældende Indtægter flyder. For de Indtægter, der stammer fra Værdipapirer, afgives en Erklæring om disse Indtægters Størrelse. Det er derefter Skattemyndighedernes Sag at udfinde hvor meget enhver Skatteyder skal ansættes til i Skat. Dette System er ifølge Lovforslagets Motiver bragt paa Benene, for at »spare Skatteyderne alle unødvendige og generende Formaliteter saavel som for at bringe hans personlige Mellemkomst ned til det mindst mulige«.

Idet Lovforslaget sluttelig foretager visse Forandringer og Simplificeringer i Stempel- og Omsætnings-skatten, anfører det følgende Oversigt over de Beløb, de foreslaaede Skatter menes at ville indbringe:

	Million francs
1ste Klasse: bebygget Grund.....	96
2den — : ubebygget Grund	50
3die Klasse:	
Franske Værdipapirer	71
Fremmede Værdipapirer	36
Franske Statsobligationer	14
Gældsbreve, Kautioner.....	3
4de Klasse: Handel og Industri	128
5te Klasse: Agerbrug	21
6te Klasse: Lønninger og Pensioner	18
7de Klasse: Liberale Erhverv m. m.....	6
Supplements (Indkomst-)skatten.....	120
Den forandrede Stempel- og Omsætnings- skat	131
	Ialt... 694

Deputeretkammeret henviste Forslaget til Kommissionen for Skattelovgivningen. Den 1. Juli kom Forslaget til Behandling, umiddelbart før Kammerets Op-løsning — Behandlingen blev da kun en Valgdemonstration — og man holdt sig til de almindelige Princip-spørgsmaal. Som man kunde vente, rettede Oppositionen sit skarpeste Skyts mod Kravet om, at Skatte-yderne — indenfor visse Grænser — selv skulde angive deres Indtægt. Hjørnestenen i den første Oppositions-talers (M. Benoist) Foredrag var en Udtalelse, som Finansminister Caillaux fremsatte i 1901. Den lød saaledes: »Hvem kan tænke paa at ville fordre af vore Agerdyrkere, at de skal angive deres Indtrægter. Tror man, at vore Handlende og vore Industridrivende vilde

finde sig i at Fiscus blandede sig i deres Sager. I saa Fald maa man kende dette Land daarligt. Vore Medborgere vil uden Tvivl i Stilhed bøje sig for Administrationens Forskrifter, men de vil ikke tilstede, at den blander sig i deres Sager. De vil betale alle de Skatter, man forlanger, naar de blot saa meget som muligt kan undgaa at komme i Berøring med Administrationen, og naar man lader dem i Ro. Hele vor Finanshistorie, knyttet som den er til vor politiske Historie, bekræfter denne Anskuelse«. Og det spillede ingen Rolle, at Ministeren erklærede, at Citatet var illoyalt, fordi det var udrevet af sin Sammenhæng; som det læstes op i Kamret af en af Oppositionens Talere, gav det en væsentlig Del af Forklaringen paa det franske Borgerskabs aarelange Modstand mod en Omordning af de direkte Skatter. I Artiklen »Revenu« i Nouveau Dictionnaire d'Économie Politique hedder det: »Indtægtsskatten er altid bleven afvist paa Grund af de Vanskeligheder, som der efter sigende skulde være forbundet med at bringe den til Anvendelse i Frankrig. Selv Eksemplerne fra andre Lande har ikke kunnet overbevise dens Modstandere. Iøvrigt synes Argumenter af ren økonomisk Natur kun at have spillet en underordnet Rolle i Diskussionerne om dette Spørgsmaal. Man har meget snarere ført politiske og sociale Betragtninger i Marken imod denne Skat; man har paastaet, at det var forbundet med Vanskelighed at foretage Ansættelser til den, og at Opkrævningen af den maatte blive vilkaarlig; endvidere at den betød en overdreven Magtstilling for Regeringens eller de lokale Kommissioners Funktionærer, at den betød, at Skatterne gjordes til et Vaaben mellem Partierne, og

endelig, at den i og for sig underkendte den Respekt, de individuelle Rettigheder har Krav paa. Er disse Indvendinger nu velgrundede? Indeholder de ikke megen Overdrivelse?« Schäffle, der i det hele i sin store Bog om Skatterne ikke synes at være nogen Beundrer af Frankrigs sociale Halvbarbarisme, siger om disse i én Uendelighed tilbagevendende Indvendinger mod den franske Indkomstskat: Unter der Maske des ein »lästiges Eindringen« verabscheuenden nationalen Freiheitsgeföhles lehnt das französische Geschäfts- und Rentenskapital so die allgemeine Einkommensteuer wie bisher eine vollständige Rentenbesteuerung egoistisch ab! Det er haardt sagt, og sikkert ogsaa kun til en vis Grad retfærdigt. For det maa jo ikke glemmes, at saa uhyre var den Spænding, der bragte Solkongens Efterfølger paa Skafottet paa et parisisk Torv, saa umistelig dyrekøbt den Frihed, Revolutionen bragte, saa morgenfriskt, saa vidunderligt og ufatteligt, hvad man havde Evne og Mod til at tænke og udføre, at det synes som om hundrede Aar ikke har været nok, hverken til at bringe Forestillingen om et Modsætningsforhold mellem Borgerne og Staten (l'État, c'est moi) til at forsvinde, og ikke heller til at faa disse store Begivenheder saa meget paa Afstand, at man kan se uden om dem og se, at Frihedsbegrebet har vokset og skiftet Ham, at den Frihed man fravrister en Enevoldshersker ikke er den samme som den, Borgerne i et Samfund deler mellem sig, og yderligere, at hvor klog, hvor dristig, hvor fremsynet end Revolutionen og dens Mænd var, saa har man ogsaa tænkt og tænkt dristigt i det 19. Aarhundrede, og man har endelig — takket være Revolutionen selv — skabt en saa omfat-

tende og saa dybtgaaende Udvikling paa alle Omraader, som ikke selv den ypperste Fremsynethed paa Forhaand kunde have anet. Og hvis man ikke gør sig dette klart, bliver man som sagt paa den ene Side let noget uretfærdig, og paa den anden Side vil Diskussionen om det andet store Stridspunkt: Proportionalitet eller Progression i Supplementsskattens Satser forekomme en altfor urimelig. For i den første almindelige Debat brødes Stridens Bølger virkelig over disse to Skær. M. Jaurès sagde: Den almindelige og progressive Indkomstskat betyder Anvendelsen af selve den franske Revolutions Doktriner, selve Virkeliggørelsen af dens Skat. Hvortil man fra den anden Side (M. Jules Roche) svarede: Revolutionens Hensigt var at indrette et Skattesystem, der paa den mest fuldkomne Maade kunde respektere Friheden og Skatteydernes Ro, det vil sige et System, der hvilede paa Proportionalitetens og ikke paa Progressionens Princip. Diskussionens Haabløshed er utvivlsom; for tager man den ovenfor citerede Del af 4. August Resolutionen for sig, saa er der neppe Tvivl om at »proportionnellement à raison de leur biens« vil sige proportionelt i Forhold til Borgernes Indtægter; det er det, der menes med en proportionel Skat med den samme Skatteprocent paa alle Indtægter. Men »proportionnellement à raison de leur facultés« kan sikkert meget godt fortolkes som progressiv — thi da Evne og Lejlighed til at betale Skat stiger med de stigende Indtægter, saa vil en Skat, der er progressiv, virkelig blive »proportionel à raison de leur facultés«. Revolutionens Mening er saaledes næppe helt klar.

Finansministeren tog liden Del i denne Side af

Diskussionen. For ham laa der aabenbart mere Vægt paa en Betragtning, han stadig kommer tilbage til og engang formulerer saaledes: »Det synes mig ganske nødvendigt, at den progressive Indkomstskat indføres i vor Lovgivning, om ikke for andet saa for at udjævne de Uligheder, de indirekte Skatter frembringer«. For ham er saaledes den progressive Indkomstskat et Middel til at udjævne Skattebyrdens uretfærdige Fordeling. Det næste Skridt er da kun kort: det, der fører til Indkomstskatten som et Middel til overhovedet at raade Bod paa Godernes ulige Fordeling i Samfundet. Fra konservativ Side fremhævede man denne Mulighed som en Fare for Ejendomsretten og Republikken, fra radikal Side (Formanden i Skattelovsudvalget) sagde man: »Vi tror, at den progressive Indkomstskat er forudbestemt til, paa Bekostning af de øvrige direkte og indirekte Skatter, en skøn Dag at blive den demokratiske Styreformens væsentligste finansielle Værktøj«. Man gik videre, man sagde fra konservativ Side: Den progressive Indkomstskat vil betyde en Omformning af Samfundet, før eller senere en Socialisering af Kapitalen. M. Jaurès svarede: »Saalænge der ikke i Frankrig er en politisk og social Magt, der formaar at ophæve Privatkapitalen, saa kan vi saamænd gerne lægge progressiv Skat paa Indkomsten. Det vil ikke hos os, saalidt som i andre Lande, have nogen revolutionær Virkning. Den Dag, da der i dette Land enten ved Flertallets lovmæssige Virksomhed eller ved en revolutionær Bevægelse er skabt en Magt, der formaar at socialisere Kapitalen, da vil denne Magt ikke behøve at søge sig sit Værktøj i d'Hrrs. Love«. Og yderligere var der naturligvis det at indvende fra konservativ

Side, at de skattefrie Afdrag var for store i de forskellige Klasser, og at navnlig i Indkomstskatten Eksistensminimet paa de 5000 fr. var fuldkommen urimelig. Som man sagde: Det var en Skat, som paalagdes af de mange og betaltes af de faa. Finansministeren svarede: Af de 11 Millioner Skatteydere har de 50000 over 5000 fr. De skulde betale en Femtedel af de indirekte Skatter, fordi de oppebærer en Femtedel af hele Landets Indkomst. De betaler kun en Tiendedel. De slipper saaledes for 200 Millioner fr. i indirekte Skatter. Disse 200 Millioner maa de andre Skatteydere betale. Det er da knapt nok Retfærdighed at paalægge disse 50000 Skatteydere en Indkomstskat, der kun forlanger 170 Millioner af dem.

Den 9. Marts 1909 — efter 2 Aars Forhandlinger — vedtog Deputeretkammeret Lovforslaget, der oversendtes til Senatet. Af de Forandringer, det naturligvis i Løbet af de 2 Aar havde været Genstand for, var den væsentligste maaske den, der indførte Ratebeskatning for Supplementsskatten. Det hedder i den paagældende Paragraf: Supplementsskatten beregnes paa den Maade, at der trækkes 5000 fr. fra hver Skatteydere Nettoindkomst, og at derefter den Del af Indkomsten, der ligger mellem 5001 og 10000 fr., regnes for en Femtedel, den mellem 10001 og 15000 fr. for to Femtedele, den mellem 15001 og 20000 fr. for tre Femtedele, den mellem 20001 og 25000 fr. for fire Femtedele, medens den Del af Indtægten, der er over 25000 fr., regnes med sit fulde Beløb. Paa det saaledes udkomne Tal anvendes en Skattesats af 5 %.

En Indtægt paa 50000 fr. vil saaledes komme til at betale 5 % af 35000 fr. (de første 5000 fr. skattefrie

= 0, de næste 5000 fr. regnede for en Femtedel = 1000 fr., de næste 5000 fr. for 2 Femtedele = 2000 fr., derefter 3000 fr., 4000 fr. og 25000 fr.).

En Uge i Forvejen, den 3. Marts, havde Finansministeren forelagt et Lovforslag om den kommunale Beskatning. Dette Forslag hvilede paa Statsindkomstskattens Rammer; men det paalagde ingen Skat paa Værdipapirer, dels fordi, som Finansministeren sagde, det var umuligt at betragte Indtægten af en Aktie eller Obligation (især Statsobligation) som faldet i en enkelt Kommune, dels fordi man mente at Statsskatten havde suget den sidste Draabe af denne Indtægtskategori; og med Hensyn til Fradragene i de forskellige Klasser gjaldt den Ordning, at de kommunale Raad inden for visse Grænser og efter deres Behov kunde formindske de Fradrag, der gjaldt for Statsskatterne, og saaledes udvide Skattegrundlaget. Denne Regel skulde dog ikke gælde Indtægterne i Klasse 1 og 2 (bebygget og ubebygget Grund), idet Motiverne til Lovforslaget mener, at en saadan Tilladelse ikke kan gives »uden virkelig Fare for de kommunale Finanser«. — Med Hensyn til den interkommunale Beskatning gjaldt der for Erhvervsskattens Vedkommende den Regel, at en Virksomhed, der strakte sig gennem flere Kommuner, skulde fordele sin skattepligtige Indtægt mellem de paagældende Kommuner i samme Forhold som Indtægten af de i Virksomheden anvendte Grundejendomme fordelte sig paa Kommunerne. For Supplements- (Indtægts-)skattens Vedkommende gjaldt for det Tilfælde, at en Skatteyder havde Bopæl i flere Kommuner, tilsvarende Regler, blot anvendte paa Lejlighedernes

Lejeværdi. Overhovedet gaar Lovforslaget ud fra en meget nær Sammenhæng mellem Værdien af den Lejlighed, en Skatteyder bebor, og hans Indkomst. Da man for den kommunale Supplementsskats Vedkommende ikke kunde nøjes med Opgivelserne til Statsskat (fordi Fradraget her var for højt — 5000 fr. —) gik man over til en hel ny Ansættelsesmaade. Motiverne siger: »For at beregne det hele Indtægts-Skattebeløb, der skal tjene som Grundlag for den departementale og kommunale Beskatning, rammes de forskellige Dele af en Skatteydere Huslejeløb af forskellige Koefficienter. Ved Udarbejdelsen af disse Koefficienter har man ladet sig lede af to Betragtninger: for det første at Huslejen ikke svarer til den samme Indtægt i de forskellige, uligestore Kommuner, for det andet, at Skatteyderen med en lille Indkomst er nødt til at anvende en forholdsvis større Del af sin Indtægt til Husleje. Vi har følgelig udarbejdet en Tabel, der for de forskellige Befolkningsgrupper (Kommuner med under 2000 Indb., 2001—5000 Indb. etc.) angiver, hvorledes hver Skatteydere Huslejeløb skal udstykkes; endvidere har vi udarbejdet en dertil svarende Koefficienttarif med stigende Koefficienter«. Det er overladt Kommunerne at fastsætte Koefficienterne indenfor de for hver Afdeling fastsatte Grænser, saaledes at Kommunalraadene altsaa kan vedtage, at der skal anvendes en Række af Koefficienter, der ligger henholdsvis mellem 5 og 6,66 (se omstaaende Tabels to sidste Linier), 6 og 8, 7 og 9,33, 8 og 10,66 og 9 og 12 saavel som naturligtvis ogsaa Grænsekoefficienterne. Tabellen saa saaledes ud:

Kommuner med	Den Del af Huslejeløbet, der ligger mellem francs:					
	0-100	100-200	200-400	400-800	800 og derover	
2000 Indb. og derunder.....	0-100	100-200	200-400	400-800	800 og derover	
2001—5000 Indb. ..	0-200	200-400	400-800	800-1500	1500 - —	
5001—30000 — ..	0-300	300-600	600-1200	1200-2500	2500 - —	
30001 Indb. og derover.....	0-400	400-800	800-2000	2000-4000	4000 - —	
Paris	0-500	500-1500	1500-3000	3000-6000	6000 - —	
Koeffi. cienter	Minimum	5	6	7	8	9
	Maksimum	6,66	8	9,99	10,66	12

For at tage et Eksempel: En Skatteyder bor i en Kommune, der har under 2000 Indb. Han betaler 1000 fr. i Husleje. Kommunen anvender Minimumstarifen for Koefficienter. Hvor stort er saa det Beløb, han skal svare Supplementsskat af?

5.	100 (den Del af Huslejeløbet, der ligger mell. 0—100 fr.) =	500
6.	100 (— — — — — 100—200 fr.) =	600
7.	200 (— — — — — 200—400 fr.) =	1400
8.	400 (— — — — — 400—800 fr.) =	3200
9.	200 (— — — — — over 800 fr.) =	1800

Ialt... 7500

Svaret er 7500 fr., og dette Beløb anses altsaa som vedkommende Skatteydere Indtægt. Havde Manden boet i Paris, vil det ses, at han kun vilde være bleven beskattet paa en Indtægt af 5500 fr., under Forudsætning af Minimumstarifens Anvendelse. Regnestykket ser jo saaledes ud:

$$5. \quad 500 = 2500$$

$$6. \quad 500 = 3000$$

5500.

Selve Fremgangsmaaden med Kommunalraadenes Vedtagelse af Tillægs-Centimer inden for de paa Finansloven fastsatte Grænser bibeholdes i Lovforslaget; dog er der i saa Henseende noget mere Bevægelsesfrihed end under de nu eksisterende Skatter. — Lovforslaget henvistes til Skattelovsudvalget, hvor det er endnu.

Heller ikke har Senatet tilendebragt sin Behandling af det Statsskatterne vedkommende Lovforslag. Og da M. Caillaux faldt med Clemenceau's Kabinet, og der saaledes ikke er nogen personlig interesseret Finansminister til at presse paa Kamrene, kan man vistnok gaa ud fra, at som Forholdene i Øjeblikket ligger i fransk Politik, efter at de radikale faktisk har brudt med Socialdemokraterne, og paa Grund af M. Briands store Forekommenhed til Højre, vil der ikke foreløbig blive Tale om nogen Skattereform. Følger man Parlamentskronikerne i de økonomiske og finansielle Blade fra Lovforslaget forelagdes og til nu, vil det slaa én, hvordan Manglerne ved det gamle System forekommer Kronikørerne mindre og mindre, medens de Fejl, det Caillaux'ske Lovforslag paastodes at have, er voksede over al Maade. Det er sikkert gode Tegn paa, at de nuværende Tingenes Tilstand skal bevares en Stund til. — Rotterne gaar ombord igen.

p. t. Paris, Juli 1910.
